

ERANTZUKIZUN KRIMINALAREN, EROSKERIA-AURKAKOTASUNAREN ETA LEHIAREN BABESAREN PRINTZPIO ZUZENDARIAK

ADMINISTRAZIO-ERAKUNDEA:

2023ko abendua

ALDAKETAK KONTROLATZEA

BERTSIOA - ATALAK	IRUZKINAK - DATA
V.0.- hasierako dokumentua	Indarrean 2018/09tik
V.1.- aldaketa txikiak formatuan	2020-10-22ko OCP-ak onartuta
V.2.- egokitzea eta eguneratzea arriskuen matrizearen arabera eta eskumenaren eskubidearen arloan	OB-ak prestatua, gainbegiratua eta onartua martxoak 24ko aktan 03/2022 administrazio-organoan
V.3.- actualización de las conductas de riesgo penal conforme a la matriz con motivo de las reformas del Código Penal promovidas por las Leyes Orgánicas 6/2022 de 12 de julio; 10/2022 de 6 de septiembre y 14/2022 de 22 de diciembre	Preparado, supervisado y aprobado por el OC en Acta de 07/03/2023 y por el Órgano de Administración 03/2023
V.4.- Arrisku penaleko jokabideak eguneratzea martxoaren 28ko 3/2023 Lege Organikoak eta apirilaren 27ko 4/2023 Lege Organikoak sustatutako Zigor Kodearen erreformak direla-medio eta horien erroaren arabera	KBak, 2023ko azaroaren 29ko aktaren bidez eta Administrazio-organoak, 12/2023an, prestatu, gainbegiratu eta onartu zuten

AURKIBIDEA

1.	SARRERA	4
2.	IRISMENA	4
3.	PRINTZPIO ARAUTZAILEAK ETA JOKABIDE DEBEKATUAK ARLO PENALEAN ETA EROSKERIAREN AURKAKOAN	4
	3.1. USTELKERIA SAIHESTEA ENPRESA LEHIAKORRAGOA ETA JASANGARRIAGOA IZATEKO, GIZARTE BIDEZKOAGOA SORTZEN LAGUNTZEKO EZ EZIK	4
	3.2. EZEZKOA IRUZURRARI ETA ERAKUNDE KRIMINALEI JOKOAREN ARAU GARBIAK ETA ETIKOAK ZIURTATZEKO	5
	3.3. OGASUN PUBLIKOAREN ETA GIZARTE SEGURANTZAREN AURKAKO DELITUAK SAIHESTEA DIRUKUTXA PUBLIKOA ETA OINARRIZKO ZERBITZUAK MANTENTZEARI LAGUNTZEKO	6
	3.4. TEKNOLOGIA BERRIAK ONGI ERABILTZEA, JABETZA INTELEKTUALA ETA INDUSTRIALA, KONTSUMITZAILEAK ETA GIZABANAKOEN INTIMITATEA ERRESPELATUZ, BERRIKUNTZAREKIN ETA GARAPENAREKIN DUGUN KONPROMISOA NABARMENTZEN DUENA	7
	3.5. INGURUMENA ETA INGURUNEA KONTSERBATZEA ETA ANIMALIAK BABESTEAK, ETORKIZUNEAN AUKERA UGARI EGONGO DIRELA ZIURTATZEKO	8
	3.6. GIZAKIEN OSASUNAREN ETA OSOTASUNAREN AURKAKO JOKABIDEAK BAZTERTZEA ETA SALATZEA, PERTSONON DUINTASUNA HANDITZEN DUENA	9
	3.7. LANGILEEN ESKUBIDEAK ERRESPELATZEA, ZAINTZENN PERTSONEK DUTELAKO LEHENTASUNA	10
4.	PRINTZPIO ZUZENDARIAK ETA JOKABIDE DEBEKATUAK LEHIA BABESTEKO ARAUDIAREN ESPARRUAN	11
	4.1. ENPRESEN ARTEKO AKORDIOAK EDO BESTELAKO JARDUKETAK, LEHIA ASKEA MURRIZTEKO XEDEA EDO ERAGINA DUTENAK	11
	4.2. NAGUSIKERIA	11
	4.3. INTERES PUBLIKOARI ERAGITEN DIOTEN LEHIA DESLEIALEKO EKINTZAK	12
	4.4. ARAU-HAUSTEAK KONTZENTRAZIO EKONOMIKOAK KONTROLATZEKO ARLOAN	12
	4.5. LEHIATZEKO ESKUBIDERAKO ONARTU GABEKO BESTE JOKABIDE BATZUK	12
5.	INDARREAN SARTZEA, INDARRALDIA, KOMUNIKAZIOA ETA BERRIKUSPENA	13

1. SARRERA

ZAINTZEN S.A. eta haren partaidetza-sozietateen (aurrerantzean, ZAINTZEN edo Erakundea) Kode Etikoaren markoan, eta ezarri duen Compliancea Kudeatzeko Sistema ZAINTZENaren parte gisa, hainbat printzipio jasoko dira jarraian, ZAINTZEN osatu eta harekin harremanak dituzten pertsonen jardun profesionala arautu behar dutenak, arauz kanpoko jokabideak, delituak edo eskumeneko arau-haustekak, pertsona fisikoei eta ZAINTZENri erantzukizuna dakarzkienak, saihesteko.

Ondorioz, printzipioen katalogo honen bidez jarraian zehaztuko diren jokabideak debekatzen dira.

2. IRISMENA

Printzipio arautzaile hauek aplikatuko zaizkie Erakundearen jardura guztiei eta derrigorrez bete beharko dituzte ZAINTZENren kide guztiek, erakundearen barruan betetzen duten kargua edo lanpostua, harreman mota edo kokapen geografikoa alde batera utzita.

Bestalde, luzatuko zaie hirugarrenekin, negozio-kideekin, erakundearen izenean jardun edo ekintzak egiten dituzten pertsonekin, atzerriko eskumendeko enprekin eta partaidetza-sozietate kontrolatuekin edo kontrolatu gabekoekin mantentzen diren harremanei.

Printzipio horiek ezagutu eta beren jardura profesionalaren esparruan aplikatu beharko dituzte guztiek.

3. PRINTZPIO ARAUTZAILEAK ETA JOKABIDE DEBEKATUAK ARLO PENALEAN ETA EROSKERIAREN AURKAKOAN

3.1. Ustelkeria saihestea enpresa lehiakorrakoa eta jasangarriakoa izateko, gizarte bidezkoakoa sortzen laguntzeko ez ezik

Horrekin lotuta, debekatuta daude honako xede hauek dituzten jokamoldeak:

- ❖ Transakzio ekonomiko batean, ZAINTZENri bidegabe laguntze aldera, kontraprestazio gisa justifikaziorik gabe edozer abantaila edo onura ematea beste entitate edo enpresa bateko agente komertzialei, administratzaileei, zuzendariei edo enplegatuei.

- ❖ Transakzio ekonomiko batean, kontraprestazio gisa beste enpresa edo entitate bati eskatzea justifikatu gabeko edozer abantaila edo onura, edo hark eskainita onartzea, entitate horri bidegabe laguntzeko eta beste enpresa batzuei kaltetzeko.
- ❖ Dohain edo ordainsari bat eskaintzea edo ematea edozein agintariri edo funtzionario publikori bere funtzio publikoak bete ditzan edo bete ez ditzan, kontratu bat mantentzeko edo ZAINZTENren alde etekinik ateratzeko.
- ❖ Edozer motako dohain edo ordainsari bat jasotzeko agintari edo funtzionario publiko batek eginiko eskaerari erantzutea, hark bere funtzio publikoak bete ditzan edo ez ditzan edo ZAINZTENren alde etekinik ateratzeko.
- ❖ Funtzionario publiko edo agintari batekin harreman pertsonala izanez gero, haren gain eragina izatea norberarentzako edo ZAINZTENrentzako ebazpen onuragarria eskuratzeko.
- ❖ Promes eginiko dohainak edo bestelako ordainsariak onartzea edo eskatzea funtzionario publiko bati eragiteko, eta, horrela, aldeko ebazpen bat eskuratzeko, norberarentzako edo enpresarentzako zuzeneko edo zeharkako etekin ekonomikoa dakarrena.
- ❖ Funts edo ondasun publikoak desegoki kudeatzea edo administratzea.

3.2. Ezezkoa iruzurrari eta erakunde kriminalei jokoaren arau garbiak eta etikoak ziurtatzeko

Printzipio horren arabera, jokamolde hauek debekatuta daude:

- ❖ Hirugarren pertsoneri iruzur egitea, ondarea emateko ekintza bat egin dezaten (dirua eman, ordainketa bat egin, etab.) beren kalterako edo hirugarren baten kalterako, ZAINZTENrentzako onura edo etekina lortze aldera.
- ❖ Ondarea ematea edo enpresa bati obligazioak eragiten dizkion edozer ekintza egitea, enpresaren ondasunak murrizteko edo ezkutatzeko joera duena, erantzukizun zibilak ez ordaintzeko xedez, edo enpresako hartzekodunen aurkako enbargo bat zailtzeko edo galarazteko xedez.
- ❖ Enpresaren kontabilitatean irregulartasunak egitea, kontabilitatea ez egitea edo kontabilitate bikoitza egitea, eta enpresak derrigorrez gorde behar duen dokumentazioa ezkutatzea edo suntsitzea, ondare-kaudimengabeziako egoeran egonik edo laster egongo bada.

- ❖ Enpresaren ondasunak, lehiaketa-prozesu batean barne hartu direnak, ezkutatzea edo suntsitzea; diru-transferentziak edo ondare-aktiboenak egitea, edo zordunaren ondare-egoerarekin proportziora gordetzen ez duten zorrak hartzea; edo zerbitzuak saldu edo egitea eskuratze- edo produkzio-kostua baino prezio txikiagoarekin, ondare-kaudimengabeziako egoeran egonik edo laster egongo bada.
- ❖ Opariak edo promesak eskatzea lehiaketa edo enkante publiko batean parte ez hartzeko xedez, bai eta edozer azpikeria edo mehatxu erabiltzea ere beste alderdi batek hartan parte har ez dezan. Aldeen arteko lehiaketa barne hartzen da ere bai, erremate-preziora aldatzeko xedez eta adjudikaziodunaren porrota edo iruzurrezko bertan behera uztea ere bai.
- ❖ Produktuen edo zerbitzuen eskaintzak edo publizitate engainagarria egitea, beren ezaugarriei buruzko alegazio faltsuen edo zalantzazko adierazpenen bidez.
- ❖ Aparatu automatikoen bidez kalkulatu diren kostua edo prezioa dituzten produktuen edo zerbitzuen truke prezio horiek baino kantitate handiagoko fakturazioak egitea, aparatuak aldatuz edo manipulatu.
- ❖ Ondasunak eskuratzeko, edukitzeko, erabiltzeko, bihurtzeko edo eskualdatzeko eragiketetan edo transakzioetan parte hartzea jakinda horien jatorria delituzko ekintza bat dela, legez kanpoko jatorri hori estaltzeko, edo jarduketaren lege-ondorioak ezkutatzea.
- ❖ Datuak faltsutzea edo simulatzea fakturretan, ordainagiritan, kontratuetan edo hirugarren pertsonen eragiten dieten ZAINZENren beste edozer dokumentutan.
- ❖ Alderdi politiko, federazio, batasun edo hautesleen elkarte bati zuzendutako dohaintzak edo ekarpenak jasotzea edo egitea alderdi politikoen finantzaketari buruzko araudian ezarritakoa hautsiz. Legez kanpoko elkarte bat edo erakunde kriminal edo terrorista bat sustatzea, osatzea, kudeatzea edo zuzentzea, edozer bitartekoren bidez parte hartzeko edo laguntzeko edozer ekintza barne, esaterako, finantzaketa.
- ❖ Debekatuzko salgaiak edo kontrabandoko salgaiak inportatzea, esportatzea, merkaturatzea, edukitzea, ezkutatzea, lapurtzea eta mugitzea araudi arautzaile zehatzaren eta aduanako araubidearen behaketarik gabe.

3.3. Ogasun Publikoaren eta Gizarte Segurantzaren aurkako delituak saihestea diru-kutxa publikoa eta oinarrizko zerbitzuak mantentzeari laguntzeko

Printzipio hori betetzeko, debekatuta daude honako xede hauek dituzten jokamoldeak:

- ❖ Tributuak, atxikitako kantitateak edo atxiki behar zirenak edo konturako sarrerak ez ordaintzea Ogasun Publikoari.
- ❖ Ogasun Publikoaren aldetik itzulpenak edo zerga-onurak jasotzea bidegabe.
- ❖ Gizarte Segurantzaren kuotak ez ordaintzea edo horien itzulpena behar gabe jasotzea, edo kenkariak bidegabe izatea.
- ❖ Gizarte Segurantzaren prestazioak eskuratzea norberarentzako edo enpresarentzako, edo horien luzapena lortzea, jakinarazi beharreko egitateak simulatuz edo ezkutatuz.
- ❖ Administrazio publikoen diru-laguntzak edo laguntzak jasotzeko eskatzen diren baldintzak faltsutzea edo esleipena galarazi zutenak ezkutatzea.
- ❖ Kontabilitatea, zerga-liburuak edo -erregistroak egiteko betekizuna ez betetzea edo kontabilitate ezberdinak izatea jarduera edo ekitaldi ekonomiko baterako.
- ❖ Derrigorrezko liburuetan negozioak, eragiketak edo transakzio ekonomikoak ez idaztea, edo zifrak faltsuak idaztea edo, oro har, kontabilitateko gezurrezko idazpenak egitea.
- ❖ Ikuskatzaileen edo gainbegiratze-organoen eta erakunde arautzaileen jarduera oztopatzea.

3.4. Teknologia berriak ongi erabiltzea, jabetza intelektuala eta industrial, kontsumitzaileak eta gizabanakoen intimitatea errespetatuz, berrikuntzarekin eta garapenarekin dugun konpromisoa nabarmentzen duena

Teknologia berriak egoki eta errespetuz erabiltzeko, debekatuta daude jokamolde hauek:

- ❖ Beste pertsona baten intimitatea urratzea edo ezkutuko komunikazio pertsonalez jabetuz, erakutsiz, aurkituz edo bidean atzemanaz; gutunak, mezu elektronikoak edo bestelako dokumentu edo efektu pertsonalak ikusiz, pertsonaren baimenik gabe.
- ❖ Fitxategietan edo euskarri informatikoetan, elektronikoetan, telematikoetan edo bestelako fitxategi mota edo erregistro publiko edo pribatuan erregistratuta dauden datu pertsonal edo familiarrez baimenik gabe jabetzea, erabiltzea edo aldatzea. Pertsonaren baimenik gabe irudiak edo

grabaketak lagatzea, hedatzea edo argitzera ematea barne.

- ❖ Segurtasun-neurri horiek urratzea informazio-sistema baten zati batera edo osotasunera legez kanpo sartzeko aukera ematen duen programa bat eraginez, sortuz, erabiliz edo eskuratuz.
- ❖ Datu elektronikoa baimenik gabe ezabatzea, suntsitzea, narriatzea, baliogabetzea edo desegitea, eta horrekin batera euskarri-sistema informatikoa aldatzea.
- ❖ Edozer baliabideren bidez, obren (literatura-sormenak, sormen artistikoak, hezkuntzakoak edo zientifikoak) edo produktuen (patenteak/markak) jabetza intelektuala eta industrialaren eskubideak urratzea, obra horiek erreproduzitzen, kopiatuz edo plagiaturik edo Espainiako lurraldean fabrikaturik, inportaturik, edukiz, erabiliz edo baimenik gabe sartuz eta banaturik titularraren baimenik gabe eta hark erregistroa ezagutu gabe.
- ❖ Softwarea kopiatzea (programak, sistema eragileak, etab.), Internetetik fitxategiak deskargatzea baimenik edo lizentziarik gabe edo webean argitaratzea legez kanpoko deskargak egiteko web-estekak.
- ❖ Enpresa-sekretu bat aditzera ematea, hedatzea, hirugarrenei lagatzea edo eskuratzea hura gordetzeko lege- edo kontratu-betekizuna izanik, informazioa legezkoa edo legez kanpoko denik jakinda edo ez jakinda.

3.5. Ingurumena eta ingurunea kontserbatzea eta animaliak babestea, etorkizunean aukera ugari egongo direla ziurtatzeko

Printzipio hori betetzeko, debekatuta daude honako xede hauek dituzten jokamoldeak:

- ❖ Ingurumena kaltetu ahal duten (atmosfera, zorua edo zorupea, lurra edo lur azpiko ura, itsasoa edo itsas zabala) jarduerak egitea, zeharka edo zuzenean, hala nola, emisioak, isuriak, zaratak, gordailuak eta abar; edo pertsonen osotasunerako eta osasunerako arrisku larriak direnak.
- ❖ Hondakinak jasotzea, garraiatzea, eraldatzea, desegitea edo aprobetxatzea, edo jarduera horiek egoki ez kontrolatzea edo gainbegiratzea, eta, horien ondorioz, ingurumena kaltetzea edo pertsonen heriotza edo lesio larriak eragitea. Horren harira, aplikaziokoa izango da substantzia lehergarriak, errekorak edo korrosiboak, toxikoak eta itogarriak maneiatzeko eta merkaturatzeko, hondamen handia sor litezketenak eta ezarritako arauen kontra egon litezkeenak.
- ❖ Airearen, uraren, zoruaren, animalien, landareen edo pertsonen kalitatea kaltetu ahal duten jarduera arriskutsuak egiten diren instalazioak ustiatzea.

- ❖ Legearen edo administrazioaren arabera, paisaia-balioa, balio ekologikoa, artistikoa, historikoa edo kulturala jaso duten zoruak, eta, hortaz, babes berezikotzat jo direnak sustatzea, eraikitzea, urbanizatzea edo eraikuntzarik egitea baimenik gabe.
- ❖ Etxeko animalia bat lesionatzea, gaizki tratatzea edo abandonatzea, eta hiltzea ere bai.

3.6. Gizakien osasunaren eta osotasunaren aurkako jokabideak baztertzea eta salatzea, pertsonon duintasuna handitzen duena

Printzipio horren eraginpean, debekatuta daude gizakien salerosketa; organoen legez kanpoko salerosketa; prostituzioa; sexu-esplotazioa eta adingabeen ustelkeria; osasun publikoaren kalterako ekintzak eta drogen salerosketa.

- ❖ Aireportuetan, portuetan eta mugako eremuetan pertsonen sarrera, igarotzea, lekualdatzea, trukea edo harrera erraztea legez kanpoko jardueretarako pertsona horiek (nazionalak edo atzerritarrak, bereziki, kolektibo kalteberak) indarkeria, nagusikeria, larderia edo iruzurrak jasan dituztenean ustiapen-xedeekin.
- ❖ Giza organoen salerosketari laguntzen dion edozer jokabide sustatzea, erraztea, bitarteko izatea, ateratzea, gordetzea eta biltzea, eta publizitate-egintzak eta emaileak, hartzaileak eta kirurgialariak erakartzea.
- ❖ Haurren pornografia erakartzen eta ekoizten, finantzatzen, saltzen, zabaltzen, banatzen edo erakusten laguntzea, edo talde ahul eta sentikorretako pertsonak erabiltzea pornografia egiteko, edo haien edukiak sexu-abusuak edo erasoak erakustea, bai eta mota horretako materiala edozein bitartekoren bidez eskuratzea edo kontsumitzea ere.
- ❖ Gorrotozko, etsaitasunezko, diskriminaziozko edo indarkeriazko jokabiderik edo ekintzarik argitaratzea, hedatzea, sustatzea edo bultzatzea talde baten aurka, gizartearen edo pertsonen eta ondasun babestuen aurkako genozidioak edo krimenak egitea gatazka armatuen kasuan. Horrez gain, pertsonen duintasuna zapaltzea ekintza umiliagarrien, mespretxagarrien edo ospea galarazten dutenen bidez, honako arrazoi hauek direla medio: arrazistak, antisemitak edo ideologiakoak, erlijioakoak edo etnia, arraza eta naziokoak, jatorri nazionalakoak, generokoak edo sexu-nortasunekoak, gaixotasunekoak, aniztasun funtzionalakoak edo kalteberatasun-egoerakoak.
- ❖ Beste pertsona bati tratu apalgarria ematea edo haren aurka egintza umilgarriak egitea eta haren osotasun morala kaltetzea.
- ❖ Pertsona baten gorpuari buruzko informazioa senide eta hurbilekoei behin

eta berriz ezkutatzea.

- ❖ Osasunerako kaltegarriak diren substantziak, hondamena sor dezaketen produktu kimikoak, sendagaiak edo osasun-produktuak, osajerari, kaltegarritasunari, usteltzeari, ez erabiltzeari edo desinfektatzeari buruzko araudi zehatza betetzen ez duten elikagaiak edo edariak –airearen eta ur edangarrien tratamendua barne– eratzea, maneiatzea, merkaturatzea eta hornitzea.
- ❖ Droga estupefazianteak edo substantzia psicotropikoak salerostea, haztea, prestatzea, edukitzea edo horien kontsumoari laguntzea. Arreta berezia emango zaie medikuei, langile-sozialei, irakasleei eta hezitzaileei, beren kargua, lanbidea edo lana betetzean.

3.7. Langileen eskubideak errespetatzea, ZAINZENn pertonek dutelako lehenasuna

Jokabide hauek debekatuta daude:

- ❖ Iruzur eginez edo behar-egoera batetik probetxu ateraz, langileei lan-baldintzak edo segurtasun sozialeko baldintzak inposatzea, legezko lan-xedapenen, hitzarmen kolektiboen edo kontratu indibidualaren bidez aitortu zaizkien eskubideei kalte egiten dietenak.
- ❖ Lan-baimenik gabeko atzerriko langileei edo adingabeei lana ematea.
- ❖ Askatasun sindikala edo greba egitekoa galaraztea edo mugatzea engainu bidez edo behar-egoera batetik probetxu ateraz, edo beste pertonei derrigortzea greba bati hasiera edo jarraitasuna ematera.
- ❖ Langileei ez ematea beren lana segurtasun eta higieniko neurriekin egiteko behar dituzten baliabideak, eta, ondorioz, beren bizitza, osasuna edo osotasun fisikoa arriskuan jartzea.
- ❖ Pertsona bat diskriminatzea honako arrazoi hauek direla medio: ideologia, erlijioa, sinesmenak, arraza, etnia nazioa, sexua, orientazio edo nortasun sexuala edo generokoa, aporofobia gizarte- edo familia-bazterketako egoera, gaixotasuna edo aniztasun funtzionala duten pertsonak, langileen lege- edo sindikatu-ordezkaritza izatea, enpresako beste langile batzuekin duten ahaidetasuna, Espainiako Estatuko hizkuntza ofizialetan hitz egitea eta, errekerimendu edo zehapenen aurrean, berdintasun-egoera ez leheneratzea.

4. PRINTZIPIO ZUZENDARIAK ETA JOKABIDE DEBEKATUAK LEHIA BABESTEKO ARAUDIAREN ESPARRUAN.

4.1. Enpresen arteko akordioak edo bestelako jarduketak, lehia askea murrizteko xedea edo eragina dutenak

Honako jokabide hauek debekatzen ditu lehia askea babesteko araudiak:

- ❖ Enpresen artean itundutako akordioetan edo jardunetan parte hartzea, zuzenean edo zeharka, honako kontuak dakartzatenetan: prezioak edo beste baldintza komertzialak finkatzea, merkatuak banatzea, bezeroak edo hornikuntza, lizitazio publikoak banatzeko edo faltsutzeko akordioak barne.
- ❖ Enpresako aldi baterako itunak osatzea lehiatzaileekin, proiektu jakin bat egiteko edo lizitazio jakin batean lehiatzeko objektiboki beharrezkoak ez direnak.
- ❖ Gomendio kolektibo bat garatzea –kide zaren sektore-elkarte batek egina– ZAINZENren politika komertzialarekin lotutako edozer alderdiri buruz.
- ❖ Informazio komertziala trukatzea lehiatzaileekin edozer baliabideren bidez (mezu elektronikoak, bat-bateko mezuak, telefonozko edo aurrez aurreko elkarrizketak, etab.). Informazio horiek izango dira enpresa batek normalean erakundekoak ez diren pertsonekin partekatuko ez lituzketenak, eta, zehazki, hartzaileari enpresak merkatuan duen jokabidea ezagutzeko aukera ematen dion informazioa.
- ❖ Ekoizpen-katearen maila ezberdinetan jarduten duten enpresen arteko akordioak (banaketako eta hornidurako harremanak), lehiarako murriztapen bereziki larriak dituztenak, adibidez, birsalmentako prezioak finkatzea, salmenta pasiboen murriztapenak edo lineako salmenta debekatzea.

4.2. Nagusikeria

Lehia babesteko araudiak merkatuko nagusikeria debekatzen du.

Hala, enpresa bat merkatu jakin batean nagusi denean, ez du egin behar haren nagusitasuna baliatzeko ekintzarik, hala nola prezio harrapakariak edo gehiegizkoak finkatzea, hirugarrenekin kontratuak ez egitea justifikaziorik gabe edo prezio edo baldintza komertzial baztertzaileak aplikatzea.

4.3. Interes publikoari eragiten dioten lehia desleialeko ekintzak

Honako jokabide hauek debekatzen ditu lehia askea babesteko araudia:

- ❖ Boikot-ekintzak (enpresa bat merkatutik kendu nahia), lehiatzaile baten prestazioak ez kontratatzea edo produktuak ez eskuratzea sustatzeko kanpaina baten bidez.
- ❖ Mendekotasun ekonomikoko egoera batez probetxu ateratzea (adibidez, ZAINZTEN bezero bakarra duen hornitzaile bat) baldintza hobeak lortzeko.
- ❖ Lehiatzaile baten kontratupeko kidea eragitea (bezeroa edo hornitzailea) kontratua hautsi dezan, lehiatzailea kentzeko edo kaltetzeko asmoz.
- ❖ Lehiatzaileei buruzko informazio faltsuak argitaratzea edo hedatzea (zurrumurru faltsuak).
- ❖ Lehiatzaileen produktuak edo zerbitzuak publikoki iraintzea.

4.4. Arau-haustek kontzentrazio ekonomikoak kontrolatzeko arloan

Hauek dira kontzentrazioak kontrolatzeko arloko arau-haustek, eta, hortaz, ZAINZTENren baitan debekatuta daude jokabide horiek:

- ❖ Nazio-mailan eta Europa-mailan ezarritako jakinarazpen-atalaseak betetzen dituen kontzentrazio-eragiketa¹ bat gauzatzea eskumena duen agintaritzari jakinarazi gabe.
- ❖ Eskuratutako sozietatea kudeatzean edo erabaki estrategikoak hartzean esku-hartzea, edo kontzentrazio-eragiketa beste edonola egitea eskumena duen agintaritzak derrigorrezko baimena eman baino lehen.
- ❖ Konpromisoen eraginpeko kontzentrazio-eragiketa bat baimentzeko ebazpenean ezarritako konpromisoak urratzea.

4.5. Lehiatzeko eskubiderako onartu gabeko beste jokabide batzuk

Lehia babesteko araudiak debekatzen du, halaber:

- ❖ Eskumena duen agintaritzaren ikuskatze-lana oztopatzea, hauen bidez: (i) agintaritzak eskatutako dokumentuak edo informazioa ez aurkeztea edo osorik ez aurkeztea edo desegoki edo modu engainagarrian aurkeztea; eta (ii) agintaritzak etxe-ikuskapen batean zehar aplikatutako zigiluak haustea.

¹ Egoera hauek, besteak beste: sozietateak eskuratzea, negozio-bolumen jakina esleitu ahal zaien aktiboak, funtzio osoak garatzen dituzten partaidetza-enpresak sortzea.

- ❖ Informazio faltsua edo zehaztugabea ematea eskumena duen agintaritzak egindako errekerimendu bati erantzuteko.

5. INDARREAN SARTzea, INDARRALDIA, KOMUNIKAZIOA ETA BERRIKUSPENA

Dokumentu hau indarrean sartuko da onartu, aldatu edo eguneratzen den egun berean.

Argitaratu eta hedatuko da, ezagutzera emate aldera. Gainera, korporazioaren webean eskuragarri eta kontsultagarri egongo da.

ZAINZENk ohikoan berrikusiko du edukia, dokumentu-informazioko sisteman ezarritako maiztasunarekin. Ezohikoan, hura egokitzeko edo berehala eguneratzeko legezko, antolamenduko edo beste nolakotasun bateko baldintza garrantzitsuak gertatzen direnean.